

Ein cyf/Our ref DB-PO-0031/24

Delyth Jewell AS
Cadeirydd
Pwyllgor Diwylliant, Cyfathrebu, y Gymraeg, Chwaraeon a Chysylltiadau Rhyngwladol

31 Ionawr 2024

Annwyl Delyth,

Roedd adroddiad y Pwyllgor, "Honiadau'n ymwneud ag Undeb Rygbi Cymru", a gyhoeddwyd ym mis Mehefin 2023 yn cynnwys yr argymhelliad canlynol:

"Argymhelliad 4: Dylai Llywodraeth Cymru adolygu ei phrotocolau ar gyfer ymateb i bryderon a godir gyda Gweinidogion, Dirprwy Weinidogion a gweision sifil am ymddygiad amhriodol mewn sefydliadau yng Nghymru. Dylai adrodd yn ôl i'r Pwyllgor o fewn y chwe mis nesaf ar ganlyniad yr adolygiad hwn a dylai nodi pa gamau y bydd yn eu cymryd o ganlyniad."

Yn fy ymateb i'r Pwyllgor ar eu hadroddiad dywedais fod Llywodraeth Cymru yn derbyn yr argymhelliad hwn ac y byddwn yn ysgrifennu'n ôl at y Pwyllgor o fewn chwe mis. Mae'n ddrwg gen i nad ydw i wedi gallu ysgrifennu yn gynt. Fodd bynnag, mae'r gwaith o adolygu'r protocolau bellach wedi'i gwblhau ac o ganlyniad mae Llywodraeth Cymru yn cyflwyno dau newid sylweddol i'w threfniadau ar gyfer delio â phryderon a godir gyda Gweinidogion neu weision sifil am ymddygiad amhriodol mewn sefydliadau yng Nghymru.

Mae'r newid cyntaf yn ymwneud â'r amgylchiadau pan fo'r pryderon yn cael eu codi am sefydliad sy'n derbyn cyllid gan Lywodraeth Cymru. Fel yr eglurais wrth roi tystiolaeth i'r Pwyllgor, byddem bob amser yn disgwyl i gorff gymryd cyfrifoldeb dros arfer gwerthoedd cyhoeddus os yw'n derbyn arian cyhoeddus. Mae hyn yn cynnwys bod â phrosesau priodol ar waith ar gyfer delio â chwynion am ymddygiad amhriodol a sicrhau bod y prosesau hynny'n cael eu rhoi ar waith yn briodol pan godir pryderon.

Fel rhan o'r adolygiad, rydym yn cyflwyno protocolau diwygiedig o fewn Llywodraeth Cymru ar gyfer delio â phryderon a godir ynghylch derbynwyr grantiau a darparwyr gwasanaethau. Rwy'n atodi copi o'r protocol ac, fel y bydd y Pwyllgor yn gweld, mae'r protocol yn ymdrin â thri math o bryder, ac un ohonynt yw honiadau o ymddygiad neu ddiwylliant gwael. Er ein

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Dawn.Bowden@llyw.cymru
Correspondence.Dawn.Bowden@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth Gymraeg sy'n dod i law yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

bod yn sicr wedi ymchwilio pan godwyd pryderon o'r fath yn y gorffennol, mae'r canllawiau newydd yn fwy manwl, yn cryfhau'r dull gweithredu a byddant yn atgoffa holl swyddogion grant Llywodraeth Cymru o'r broses y dylid ei dilyn. Rwy'n gobeithio y bydd y Pwyllgor yn croesawu'r dull newydd hwn.

Roeddwn i'n meddwl y byddai'r Pwyllgor am weld y canllawiau newydd, ond byddwn yn ddiolchgar pe na bai'r ddogfen yn cael ei chyhoeddi, gan fod rhywfaint ohoni'n ymwneud â'n gweithdrefnau ar gyfer brwydro yn erbyn twyll, y mae angen eu cadw'n gyfrinachol.

Lluniwyd y canllawiau gan y grŵp mewnol o swyddogion sy'n ffurfio Panel Sicrwydd Allanol Llywodraeth Cymru, a byddan nhw'n eu goruchwyllo. Mae'r Panel hwn yn cynnwys cynrychiolwyr o'r timau sy'n cefnogi pob Swyddog Cyfrifyddu Ychwanegol yn ogystal â chynghorwyr arbenigol o'r Ganolfan Ragoriaeth Grantiau, y Ganolfan Ragoriaeth Llywodraethiant Corfforaethol, Archwilio Mewnol, Is-adran Gwasanaethau Cyfreithiol a Thîm Polisi'r Trydydd Sector. Mae'n cael ei gadeirio gan y Cyfarwyddwr Priodoldeb a Moeseg ac mae Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol Llywodraeth Cymru hefyd yn aelod. Cylch gwaith y Panel yw cynghori Gweinidogion a Swyddogion Cyfrifyddu ar bob achos lle mae pryderon am sefydliad sy'n cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru. Gall y Panel ddefnyddio arbenigedd proffesiynol ei aelodau i gynghori ar achosion sy'n cael eu dwyn o'i flaen, a sicrhau bod achosion yn cael eu trin yn gyson, a bod gwersi'n cael eu dysgu a'u lledaenu.

Ochr yn ochr â'r newid hwn, rydym yn adnewyddu ein canllawiau i dderbynwyr grantiau i sicrhau eu bod yn ymwybodol o'r hyn rydym yn ei ddisgwyl gan y rhai sy'n derbyn arian cyhoeddus.

Mae'r ail newid sylweddol yn ymwneud ag achosion pan fo'r pryderon yn ymwneud â sefydliadau nad ydynt yn cael eu hariannu gan Lywodraeth Cymru. Fel y trafodwyd pan gyfarfûm â'r Pwyllgor y llynedd, mae'r cwmpas ar gyfer ymyrryd yn yr achosion hyn yn gyfyngedig iawn ac mae'n bwysig bod unigolion sy'n teimlo nad ydynt yn cael eu trin yn iawn gan eu cyflogwyr yn cael eu hannog i ddilyn y llwybrau sydd ar agor iddynt i fynd ar drywydd eu pryderon, boed hynny gan ddefnyddio'r prosesau mewnol neu'r llwybrau statudol.

Serch hynny, mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod y byddai'n ddefnyddiol sicrhau bod gennym ddull cyson pan fo sylwadau neu hysbysiadau yn cael eu gwneud i Weinidogion neu weision sifil, boed yr hysbysiadau hynny'n dod yn uniongyrchol ai peidio pan fyddant yn cyflawni eu dyletswyddau swyddogol; a bod cyngor proffesiynol priodol ar gael iddynt yn gynnar.

Byddwn yn cyhoeddi canllawiau mewnol i Weinidogion a gweision sifil yn nodi y dylent ofyn am gyngor yn brydlon gan y Panel Sicrwydd Allanol, os cysylltir â hwy neu os byddant yn dod yn ymwybodol o bryderon a godir ynghylch ymddygiad amhriodol mewn sefydliad nad yw'n cael ei ariannu gan Lywodraeth Cymru. Bydd y Panel, yn ei dro, yn cael ei gynghori gan y Cyfarwyddwr sydd â chyfrifoldeb dros Gydraddoldeb a Hawliau Dynol, ynghyd â mewnbnw cyfreithiol. Bydd cylch gorchwyl y Panel yn cael ei ddiwygio i adlewyrchu'r swyddogaeth ychwanegol hon a bydd yn ffurfio rhan o'r adroddiad blynyddol ar waith y Panel sy'n ymddangos yng nghyfrifon cyhoeddedig Llywodraeth Cymru.

Rwy'n gobeithio y bydd y Pwyllgor yn teimlo ein bod wedi rhoi ystyriaeth briodol i'r argymhelliad pwysig hwn a bod y newidiadau a amlinellir yma yn bodloni pryderon y Pwyllgor. Ers cyhoeddi adroddiad y Pwyllgor, yn anffodus codwyd sawl achos arall o bryder ynghylch diwylliant ac ymddygiad amhriodol mewn perthynas â sefydliadau amlwg yng Nghymru. Bydd Llywodraeth Cymru yn parhau i adolygu ei gweithdrefnau yng ngoleuni'r achosion hynny a bydd yn gwneud unrhyw newidiadau pellach y credwn sy'n briodol.

Yn gywir,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Dawn Bowden'.

Dawn Bowden AS/MS

Dirprwy Weinidog y Celfyddydau, Chwaraeon a Thwristiaeth
Deputy Minister for Arts, Sport and Tourism